

розробляти інші механізми поширення соціального страхування на селян (справляння внесків одночасно з ринковим збором). Це з одного боку дасть змогу захистити селян від соціальних страхових ризиків, а з іншого, – сприятиме становленню ринкових відносин на селі.

Література

1. **Закон України** "Про особисте селянське господарство" від 15 травня 2003 р. № 742-IV (зі змінами і доповненнями).
2. **Закон України** "Про фермерське господарство" від 19 червня 2003 р. № 973-IV (зі змінами і доповненнями).
3. **Закон України** "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття" від 2 березня 2000 р. № 1533-III (зі змінами і доповненнями).
4. **Закон України** "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності" від 23 вересня 1999 р. № 105-XIV (зі змінами і доповненнями).
5. **Закон України** "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням" від 18 січня 2001 р. № 2240-III (зі змінами і доповненнями).
6. **Закон України** "Про розмір внесків на деякі види загальнообов'язкового державного соціального страхування від 11 січня 2001 р. № 2213-III (зі змінами і доповненнями).
7. **Закон України** "Про страхові тарифи на загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності" від 22 лютого 2001 р. № 2272-III (зі змінами і доповненнями).
8. **Закон України** "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" від 9 липня 2003 р. № 1058-IV (зі змінами і доповненнями).
9. **Закон України** "Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування" від 26 червня 1997 р. № 400/97-ВР (зі змінами і доповненнями).
10. **Кількість зареєстрованих безробітних за статтю та місцем проживання у 2008 р.** [Електронний ресурс]. – Доступний з: http://ukrstat.gov.ua/control/uk/localfiles/display/operativ/operativ2008/rp/sz_br/sz_br_u/kzbr_m_u2008.htm
11. **Могильний О.М.** Перспективи зайнятості сільського населення України в контексті глобалізації аграрних ринків // *АгроСвіт*. – 2004. – № 19. – С. 22-28.
12. **Населення і трудові ресурси села** : навч. посіб. / Ін-т аграрної економіки УААН; Українська академія держ. управління при Президенті України; Науково-дослідний центр нормативів праці Міністерства аграрної політики України. – К., 2002. – 277 с. – Бібліогр.: С. 229-232.
13. **Руснак А., Решитько Т.** Шляхи та методи врегулювання проблеми зайнятості членів особистих селянських господарств // *Праця і зарплата*. – 18 березня 2009 р. – № 11. – С. 4-5.
14. **Статистичний щорічник "Сільське господарство України"** за 2007 р. / Держком. статистики України : за заг. керівн. Ю.М. Остапчука. – К., 2008. – 369 с.
15. **Україна у цифрах у 2005 р.** Статистичний щорічник // Держком. статистики України : за ред. О.Г. Осауленка. – К. : Вид-во "Консультант". – 2006. – 248 с.

УДК 330.322:001.8

*Доц. О.І. Іляш, канд. екон. наук;
магістрант С.М. Кулай – Львівська КА*

ОЦІНЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА У РИНКОВИХ УМОВАХ І НАПРЯМИ ЇЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Проаналізовано інвестиційну діяльність на макро- та мікроекономічному рівнях. Обґрунтовано механізм використання інвестиційного потенціалу в сучасних умовах. Запропоновано основні напрямки формування власних інвестиційних ресурсів підприємства.

Ключові слова: господарська діяльність, інвестиції, інвестиційна діяльність, інвестиційна привабливість, інвестиційні ресурси, власні кошти.

Assoc. prof. O.I. Ilyash; undergraduate S.M. Kulay – Lviv commercial academy

The appraisal of the investment attraction of the enterprise in market condition and the ways to its security

It was conducted an analysis of the investment activities on the macro and microeconomic level and was proved the mechanism of using the investment potential in modern conditions. It was offered the main ways of moulding own investment resources of the enterprise.

Keywords: economic activity, investments, investment activity, investment attraction, investment resources, own costs.

Підвищення ефективності господарської діяльності підприємств, забезпечення її зростання в умовах ринкових відносин зумовлюють потребу здійснювати пошук шляхів подовження життєвого циклу товарів на ринку, що неможливе без ефективного розвитку інвестиційного процесу.

Оцінювання ефективності інвестиційних проектів – один із головних елементів інвестиційного аналізу. Помилка в оцінці ефективності здатна спричинити значні фінансові ризики та втрати. Щоб звести їх до мінімуму, потрібно вибрати найбільш об'єктивні методи визначення ефективності інвестицій.

Дослідженням проблеми інвестиційної привабливості підприємств займаються такі вчені, як: О. Барановський, З. Варналій, Л. Воротіна, І. Жилеєва, А. Кисельова, Ю. Ключко, М. Козоріз, Т. Ковальчук, В. Кредісова, О. Кузьміна, І. Михасюк, С. Реверчук, С. Соболев, О. Титаренко, В. Черняк, І. Бланк, О. Єрмошкіна, А. Шитов та ін., проте й надалі залишаються актуальними питання щодо розроблення напрямів її забезпечення в ринкових умовах.

З огляду на це, набувають особливої актуальності завдання пошуку та аналізу досконаліших методів оцінки ефективності інвестицій.

Аналіз інвестиційної діяльності передбачає дослідження загальних основ і механізму здійснення інвестиційної діяльності як найважливішого складника ринкового господарювання, виявлення специфіки інвестиційних процесів в умовах вітчизняної економіки, що переходить до ринку.

Сьогодні в українському суспільстві вагомому значенню набуває активізація інвестиційної діяльності, що має, в кінцевому підсумку, зумовити економічне зростання. Особливості сучасного етапу розвитку економіки країни зумовлюють істотну специфіку здійснення інвестиційної діяльності, яка характеризується істотними темпами приросту інвестицій (табл. 1).

Фінансова діяльність будь-якого підприємства потребує періодичного прийняття рішень стосовно інвестування фінансових ресурсів на оновлення наявної матеріально-технічної бази, на розширення обсягу виробництва (послуг, робіт), а також на оновлення нових видів діяльності, враховуючи інвестування коштів на ринку капіталів, у цінні папери тощо.

Найважливішим чинником інвестиційної діяльності підприємства є наявність фінансових ресурсів. Це перша умова формування інвестиційних планів і водночас основне обмеження. З оцінювання обсягів наявних ресурсів починається інвестиційне планування, і за цими ресурсами перевіряють ре-

альність вже розробленої інвестиційної стратегії та формують можливі джерела фінансування інвестицій (табл. 2).

Табл. 1. Макроекономічні показники інвестиційної діяльності України у 2000-2007 рр.

Показники	2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Валовий внутрішній продукт (у фактичних цінах), млн грн	170070	225810	267344	345113	441452	544153	712945
Індекс цін інвестицій в основний капітал (% до попереднього року)	117,7	103,5	105,9	115,0	120,7	113,0	116,0
Інвестиції в основний капітал (у фактичних цінах), млрд грн	23,6	37,2	51,0	75,7	93,1	125,3	188,5

Табл. 2. Можливі джерела інвестиційних ресурсів підприємства

Джерела інвестиційних ресурсів					
Внутрішні			Зовнішні		
ВЛАСНІ			- Статутний капітал - Резерви, нагромаджені підприємством: - нагромаджена амортизація; - нерозподілений прибуток; - резервні фонди. - Мобілізація резервів (зокрема, поточний прибуток, надходження від реалізації нематеріальних активів, фінансових інвестицій, обігових і необігових засобів) - Доходи, отримані від фінансових інвестицій (дивіденди і відсотки)	- Емісія акцій: - відкрита підписка простих акцій; - закрита підписка простих акцій; - привілейовані акції; - венчурне фінансування; - портфельні інвестиції. - Прямі інвестиції (без цінних паперів): - додаткові внески власників у Статутний фонд; - створення спільного підприємства. - Благодійні пожертвування і безоплатна фінансова допомога - Державні субсидії	ВЛАСНІ
ПОЗИКОВІ	короткотермінові	Внутрішня кредиторська заборгованість (рахунок до нарахування)	- Короткотерміновий банківський кредит - Факторинг - Форфейтинг - Комерційний кредит - Оренда - Кредитна лінія - Ломбардна операція - Овердрафт - Авальний кредит	короткотермінові	ПОЗИКОВІ
	довготермінові		- Середньо – і довготерміновий банківський кредит закордонних і вітчизняних банків - Облігаційний займ - Фінансовий лізинг - Цільовий державний кредит - Позики міжнародних фінансових інститутів	довготермінові	
Внутрішні			Зовнішні		

Фінансово-інвестиційний аналіз є способом нагромадження, перетворення та використання інформації фінансового характеру. Він має кілька завдань:

- визначення фінансового стану та фінансових результатів діяльності підприємства;
- виявлення просторово-часових змін у фінансовому стані та результатах діяльності;
- прогноз основних тенденцій зміни фінансового стану;
- прийняття рішення щодо фінансування інвестиційного проекту і розміру фінансування власними коштами.

Основою економічного зростання будь-якої країни є внутрішні інвестиції, без них неможливі реконструкція, технічне переозброєння, будівництво об'єктів виробничого й соціального призначення.

Проблема формування власного інвестиційного капіталу потребує комплексного підходу, а механізм формування інвестиційних коштів за рахунок мобілізації внутрішніх резервів повинен охоплювати різні аспекти діяльності підприємства та враховувати взаємозамінність ресурсів. Механізм формування власних інвестиційних ресурсів підприємства за рахунок мобілізації внутрішніх резервів мусить базуватися на таких основних принципах: комплексність; доцільність із погляду довготермінової перспективи; врахування податків.

Комплексний підхід до мобілізації внутрішніх резервів, на наш погляд, припускає розгляд усіх сфер діяльності підприємства, наявність єдиних критеріїв для відбору заходів щодо залучення додаткових коштів і визначення чіткої послідовності у реалізації процедури формування власного інвестиційного капіталу. Основні напрямки, у розрізі яких можуть здійснюватися конкретні заходи, спрямовані на формування власних інвестиційних ресурсів, наведено на рис. 1.

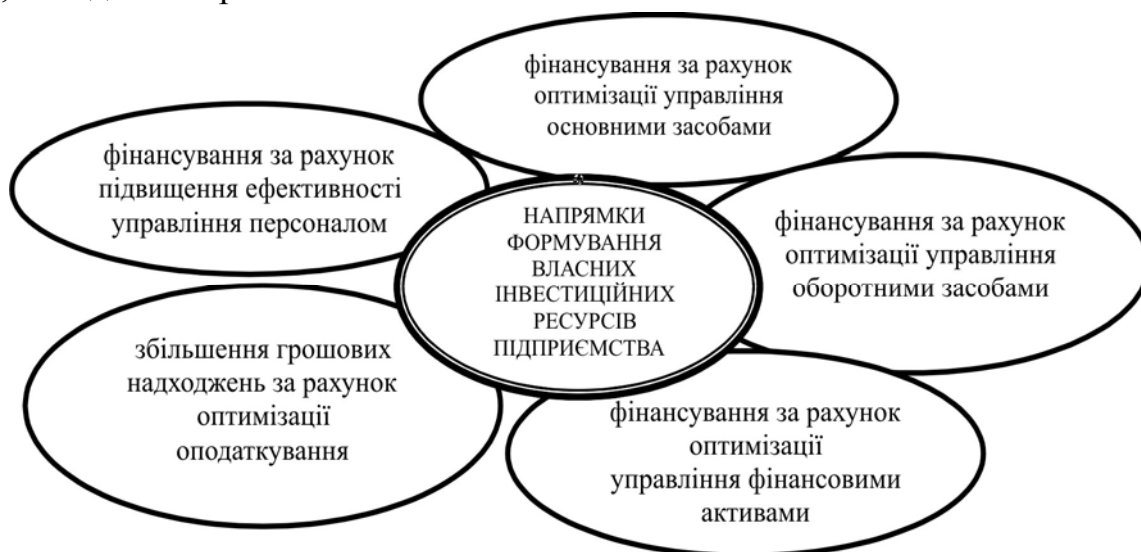

Рис. 1. Основні напрямки формування власних інвестиційних ресурсів підприємства за допомогою мобілізації внутрішніх резервів

Частина таких заходів має суто організаційний характер, не потребує значних коштів для свого здійснення і тому повинна бути реалізована насам-

перед. Це, здебільшого, стосується сфер управління персоналом, обіговими коштами та оптимізації оподатковування. Інша група охоплює заходи, які можуть бути пов'язані з певним рівнем втрат, потребують додаткових витрат, спричиняють серйозну реорганізацію діяльності та проявляються, в основному, в сфері управління основними коштами та фінансовими активами.

Пріоритетність відбору мобілізаційних заходів у портфель за названими ознаками залежно від специфіки підприємства може бути різною. У цьому випадку обґрунтованим є застосування методу експертних оцінок, але можливі й загальні рекомендації.

Посилення позитивних тенденцій в економічному зростанні України значною мірою залежить від активізації інвестиційної діяльності підприємств. Важливим складником її поживлення є не лише пошук та залучення різних джерел фінансування, але й забезпечення їх раціонального співвідношення. Поглиблення процесу ринкових перетворень зумовило появу реальної можливості вибору серед різноманітних фінансових альтернатив та зростаючу актуальність проблеми оптимізації структури джерел інвестиційних ресурсів українських підприємств, що передбачає розроблення відповідного методичного забезпечення.

Література

1. Бланк И.А. Управление инвестициями предприятия. – К. : Вид-во "Ольга – Ника-Центр", 2003. – 480 с.
2. Єрмошкіна О.В. Формування джерел інвестиційних ресурсів підприємства в умовах розвитку фінансового ринку // Академічний огляд. – 2001. – № 2. – С. 52-59.
3. Шитов А. Инвестиции в предприятия – причины успехов и неудач // Финансовая консультация. – 2003. – № 4. – С. 12-15.

УДК 336.71:330.341.1

Викл. О.В. Босак, канд. екон. наук –
Львівський інститут банківської справи УБС НБУ

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ОСНОВНИЙ ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ БАНКУ

Розглянуто поняття "інновація банківського продукту" та подано її характеристику. Запропоновано актуальні напрямки реалізації інноваційної політики в банківській сфері. Охарактеризовано внутрішні та зовнішні чинники, що впливають на інноваційну політику банку. Визначено стратегічні принципи формування інноваційної політики банків. Наведено класифікацію видів інноваційної політики банків.

Ключові слова: інноваційна діяльність банку, інновація, конкурентоспроможність банку, банківський продукт, інноваційні банківські технології, конкурентна боротьба.

Lecturer O.V. Bosak – Lviv institute of banking UBS NBU

Innovative activity as basic factor of increase of competitiveness of bank

A concept "innovation of bank product" is considered and its description is given. Actual directions of realization of innovative policy are offered in a bank sphere. Internal and external factors which influence on the leadthrough of innovative policy a bank are described. Certainly strategic principles of forming of innovative policy of banks. Classification of types of innovative policy of banks is resulted.